

Dissertatio anatomico-theoretica inauguralis, de receptaculo et ductu chyli ... / ex auctoritate ... Joh. Jacobi Vitriarii ... pro gradu doctoratus ... submittit Arent Cant.

Contributors

Cant, Arent, 1695-1723.
Vitriarius, Johann Jakob, 1679-1745.
Rijksuniversiteit te Leiden.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Petrum vander Aa, MDCCXXI [1721]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/wmpmmexe>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO ANATOMICO-THEORETICA
 INAUGURALIS,
 DE
 RECEPTACULO ET DUCTU
 CHYLI.

QUAM
 ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris

D. JOH. JACOBI VITRIARII,

J. U. D. & juris publici ac privati Profforis Ordinarii.

NEC NON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, ET
 NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO,
 PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
 ritè ac Legitimè consequendis,

Publico ac solenni examini submittit

A R E N T C A N T, Dordraco-Batavus.

Ad diem Mercurii 2. Julii

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud P E T R U M V A N D E R A a,

Bibliopolam & Typographum Academia, & ut Urbis.

M D C C X X I.

JOHN JACOB VITRARI
 M.D.
 GRADUATE DOCTOR
 OF MEDICINE
 AND SURGERY
 OF THE UNIVERSITY OF
 MICHIGAN
 LANSING, MICH.
 1885

JOHN JACOB VITRARI
 M.D.
 GRADUATE DOCTOR
 OF MEDICINE
 AND SURGERY
 OF THE UNIVERSITY OF
 MICHIGAN
 LANSING, MICH.
 1885

V I R O,
C E L E B E R R I M O,

H. HERMANNO BOERHAAVE,
A. L. M. PHIL. ET MED. DOCT. BOTANICES, CHE-
MIÆ PROFESSORI, ET COLLEG. CHIRURG. PRÆSI-
DI, PRÆCEPTORI, PROMOTORI, DE STUDIIS MEIS
OPTIME MERITO, NEC UNQUAM SATIS REMUNE-
RANDO.

N E C N O N

V I R O

D. BERNHARDO SIEGERIEDO ALBINO,
MED. DOCT. ANAT. ET CHIRURG. PRÆLECTORI.
DOCTISSIMO, DEXTERRIMO, ARTIS INJECTORIÆ
PERITO, AMICO, CUI PLURIMUM DEBEO, SEMPER
ÆSTIMANDO, COLENDO.

HÆCCE

D. D. D.

ARENT CANT.

A 2

CELEBRATIONE

IN HONOREM D. JOHANNIS

A. M. P. ET MED. DOCT. BOTANICES, CHIR.

URG. PROF. ET COLLEGI. CHIRURG. PRÆSI-

DI, PRAECEPTORIS, PROMOTORIS, DE STUDII MEIS

OPTIMUM MERITO, NEC UNQUAM SATIS REVEREN-

TISSIMO

VERO

VERO

D. BERNHARDO SIGEFRIEDO ALBINO

PHYSIC. ET CHIRURG. PRAECEPTORIS

PHYSIC. ET CHIRURG. PRAECEPTORIS

PHYSIC. ET CHIRURG. PRAECEPTORIS

PHYSIC. ET CHIRURG. PRAECEPTORIS

VERO

D. D. D.

ARISTOTELIS

VERO

DISSERTATIO ANATOMICO-THEORETICA
 INAUGURALIS.

D E

RECEPTACULO ET DUCTI
 CHYLI.

P R O O E M I U M.

*P*anto artificio natura homini Corpus
 construxit, ut mortalium nemo ejus
 fabricam hactenus perfecte cogni-
 tam habuerit. Et quamvis Ana-
 tome, in hanc fabricam inqui-
 rens, veterum monumentis & Re-
 centiorum industria summum perfectionis fasti-
 gium adepta esse videatur, infinita tamen adhuc
 restant, neque posteris prærepta est novi invenien-
 di gloria. Docent hoc tot pulchra inventa, quæ

A 3

quo-

quotidie à Claris in hac scientia Viris producantur. Cum igitur aliquid pro gradu Doctoratus scribere cogerer, satius esse credidi exhibere illa, quæ satis explorata nondum esse videbantur, quam nimis trita proferendo Lectori tædium parere. Inter ea vero placuit imprimis tradere illa, quæ in cadavere juvenili de Thoracico ductu annotare licuit. Neque enim ejus descriptio & delineatio usque adeo accuratæ habentur apud Auctores, quin præbuerit satis idoneam, ut videtur, & sua se commendantem pulchritudine, scribendi & delineandi materiem. Totam dissertatiunculam in tria capita divisi, quorum primum Historiam inventi & successive per varios Auctores descripti ductus narrat; secundum Anatomicam ejus descriptionem exhibet; tertium denique actionem explanat. Quibus conatibus meis ut favere velis, Te L. B. etiam atque etiam rogo.

CAPUT I.

Ductus Thoracici Historia.

PRIMUS eorum, quorum scripta ad manus nostras pervenerunt, Thoracici Ductus disertis verbis, sub alio nomine, meninit accuratissimus Bartholomæus Eustachius, qui floruit circa medium XVI. Seculi, in Italia. Evolve, si lubet elaboratum, de vena sine pari tractatum in Opusculis Anatomicis; in-

venies hercle paucis & distinctis verbis, accuratissime descriptum; sed in Equo; uti solebat non tantum hominum, sed & aliorum Animantium corpora studiose diffecare. Locus exstat ibi (1) Antigramm XIII. infine, quem, quoniam notabilis, brevis, nervosus, huc adscribere non dubitavi, *Ad hanc, inquit. Naturæ providentiam quandam Equorum venam pertinere credidi, quæ quæ Artificii & admirationis plena sit, nec delectatione ac fructu careat, quamvis minime sit ad Thoracem alendum instituta, operæ precium, ut exponatur. Itaque in illis animantibus ab hoc insigni trunco sinistro juguli, qua posterior sedes radicis venæ internæ jugularis spectat magna quædam propago germinat, quæ præterquam, quod in ejus origine ostiolum semicirculare habet, est etiam alba & aquei humoris plena, nec longe ab ortu in duas partes scinditur, paulo post rursus coeuntem in unam, quæ nullos ramos diffundens, juxta sinistrum vertebrarum latus, penetrato septo transverso, deorsum ad medium usque lumborum fertur, quo loco latior effecta magnamque Arteriam circumplexa obscurissimum finem, mihi quæ adhuc non bene perceptum obtinet. Perfectius sane post eum non descripsit alius, si pauca tantum excipiantur superaddita. Venam vocat a similitudine substantiæ; illam tamen ab aliis Thoracis distinguit colore, contento intus humore, & usu; utpote quæ neutiquam aleret thoracem, uti reliquas, quas descripserat venas, facere putabat. Cursum ejus describere incipit ab insertionem, ubi notat ostiolum semicir-*

(1) Libri de Vena sine pari Editio Lugd. pag. 279. &c.

circularē, tum insulam, quam plerumque formare solet, hinc fitum in illis animantibus, denique expansionem in Receptaculum Chyli postea dictum. Hic vero stabat Eustachius, candidē fatetur, obscure nimis fuisse finem, ut eum distincte cognosceret. Mirum autem, quod idem non invenerit in homine, cum tot, tanta attentione, inciderit cadavera, & tantum laboris impenderit venæ Azygæ exactæ cognoscendæ, cui tamen in homine quam proxime adjacet. Vix dubitare licet, quod visum in Equo non quæsierit in Homine; sin vero eum quoque animadvertisset ibi, certe non videtur omissurus fuisse in Tabulis, in quibus tamen vestigium ejus non apparet.

Multo autem magis mirari subit, qui factum fuerit, ut nemo Anatomicorum post Eustachium in hoc inquisiverit, eorum saltem, qui scripsere, nullus, ne in bruto quidem, ejus meminit. Tantum abest, ut postquam Asellius Lactea vasa & Chyli per ea motum invenerat, non cogitatum fuerit porro de hac via, verum Chyli ex his iter non inspectione investigatum, sed in eo determinando opinionibus dimicatum fuerit: donec tanto tempore lapso, anno scilicet 1651 Felix Gallus, J. Pecquetus, fortuito casu, totam rem in animantibus fortunato detexerit. Dum enim vivo cane aperto, nudum ejus cor contemplatur, illoque a vicinis vasis resecto, effluentem sanguinem abstergit, animadvertit lacteum humorem, parum fluidum, subinde intra venam cavam circa dextrum cordis ventriculum effluere: miratur rei novitatem putatque esse pus ex abscessu in thorace forte delitescēte profluens, Chylo cruori mixto puris colorem mentiente. Sed mox vena cava penitus ad jugulum usque aperta, videt liquorem albicantem, sanguine non inquinatum, profluentem, Chylo venarum lactearum in mesenterio simillimum. Incitatus Originem ejus indagandi cupiditate, comprimit Thymum, collum, artus anteriores, sed frustra; tandem lacteis mesenterii venis compressis, magnam hujus succi copiam in ramos subclavios effundi deprehendit; ut inde ejus originem repetendam, facile agnoverit. Nondum tamen viam, per quam a mesenterio ad venas subclavias adscenderet, perspiciebat. Igitur canem bene pastum aperit, pulmonem caute elevat, dorsum lustrat, invenit primo in uno, tum quoque in altero late-

re, juxta dorsi vertebrae, album chylosum canaliculum.

Utrique vinculo injecto, ecce, statim supra illud flaccescunt, dum infra æque manent turgidi. Tum ablata tegente pleura, laxatis vinculis, utrimque Chylum in cavam affatim fluere observat. Neque tamen adhuc certus erat, per solos hos canaliculos chylum ex mesenterio ferri: sed amputato capite, deruncatis artubus, presso mesenterio, nihil chyli ex vulneribus factis effluit; unde concludit, omnem ex mesenterio per hos canaliculos in ramos subclavios fluere. Injectis denuo vinculis, prosequitur ductuum inventorum ad inferiora progressum; repetitis experimentis invenit eum desinere in quoddam Chyli Receptaculum, sub centro mesenterii situm, ab inventore Pecquetianum dictum, quamvis eodem, nisi potiori jure, Eustachianum appellandum. Hoc lacerato, Chylum ex lacteis venis in illud effundi conspicit. Tandem observat, ductibus Chylosis ligatis ad superiora, & receptaculo aperto, illos tamen non detumescere, sed, retento Chylo, æque turgidos manere, premit igitur digitis impositis, & valvulas in eo, regressum Chylo ad inferiora negantes, deprehendit; quas deinceps, tot in re Anatomica inventis Clarus, Ruyschius pulchrius descripsit. Sic rem perfecit Pecquetus; sed tantum in brutis animantibus, Bove, Equo, Sue, Ove, & aliis; innata enim lege, ut ait, abstinuit ab homine, vivo scilicet incidendo; in mortuo enim hoc potuisse inveniri, non videtur putavisse. Quamquam vero hujus inventi gloria Pecqueto tribui soleat, hic tamen non omittendum censui, quod T. Bartholinus in sua Lactearum thoracicarum historia ⁽¹⁾ scribat, *Nec dum viso Pecqueto simile quid (scilicet Chyli Receptaculo, de quo agit) Cl. Jo. Hornio Anatomico Leideni in mesenterio Canis occurrisse, quod Sacculi Lactei nomine dignatus fuerit. Unde Isb. de Diemerbroeck utrumque inventorem agnoscit, & suo tempore demonstrasse publice ac conscriptis libellis exhibuisse scribit.* (2.) Simulac autem hæc experimenta evulgata erant, alii plurimi eadem passim instituerunt; inter quos Nob. De Bils, quæ in brutis invenerat, depingi curavit, & scriptis reliquit.

Th. Bartholinus vero, non contentus Pecquetiano in vivo

B

prius

(1) Cap. IV. (2) lib. I. Cap. II.

prius tum quoque post lautum pastum strangulato cane indagasse, summo studio incendebatur idem in homine investigandi, quod hactenus praestitum non erat. Nactus igitur humanum cadaver, paucis ante mortem horis cibo potuque laute exceptæ infanticidæ, res ipsi ex voto cessit, atque primus, in eo primo tunc quoque in aliis, Hafniæ 1652. Thoracicas Lactæas demonstravit: sed in locum Receptaculi Pecqueti glandulas lumbares lactæas substituit, in quo reprehensus a Warthono in elegantissimo suo de Glandulis libello, magis tamen ratione, ut videtur, quam inspectione simile receptaculum commune in homine afferente; id quod deinceps, præter glandulas Bartholini, in homine invenit & pinxit Olaus Rudbek, van Horne ⁽¹⁾, tum quoque, referente Bartholino ⁽²⁾, Carolus Le Noble Rothomagi, & Diemerbroekius ⁽³⁾. Nukkius in Adenographia Curiosa aliique. Denique Dexterrimus Britannus Anatomicus Cowperus Chyli Receptaculum, vicinas glandulas, ductumque multo accuratius descripsit atque eleganter delineavit in app. ad Bidloun. Post quem Cl. Saltzmannus & Henningerus novas thoracaci Ductus in cadavere humano inveniendi methodos ediderunt, cui hic novam quoque ex homine desumptam delineationem addidit. ⁽⁴⁾ His si addas, quæ Nukkius ⁽⁵⁾ imprimis de vasis lymphaticis in Chyli Receptaculum & Ductum Thoracicum definientibus, & quæ Louwerus de valvula semilunari, circa ejus in subclaviam venam insertionem, demonstravit; habebis L. B. primaria, quæ ad hujus inventi historiam spectant. Sin vero operæ pretium fore existimas, perlegere sequentem ejus descriptionem & cum annexa icone conferre, invenies tua attentione forsan non penitus indigna; quæ si placuerint, gaudebo.

C A P U T II.

Receptaculi Chyli & Thoracici Ductus descriptio Anatomica.

§. I. **E**narrata præcedenti capite hujus ductus historia, sequitur ut eum Anatomice tractem hoc capitulo, cui iconem ad-

(1) *Muroc.* §. 30. (2) *lib. 1. Cap. 12. Anat.* (3) *Anat. lib. 1. Cap. 12.*
 (4) *ENC. Cent. IV. app. pag. 120.* (5) *In adenogr. Curiosa.*

adjunxi, quæ accuratissime ad Cadaver a me delineata, exhibet veram fabricam, situm, & decursum Receptaculi Ductusque Chyli in homine. Erat Cadaver juvenis Phthysi, uti videbatur, extincti, cui mihi accessum dederat B. S. Albin, in Athenæo Leidenf Anatomiæ & Chirurgiæ Prælector dignissimus. Postquam enim frustra circumspexeram in hæc inquirendi opportunitatem, occasio hæc se obtulit; Cadaver enim demonstrationibus Chirurgicis Cl. Prælectoris dedicatum erat, quem, cum suavitate morum & integritate vitæ omnibus commendabilem & singulari benevolentia mihi Amicum probè scirem, rogavi, operationibus peractis, hæc contemplandi copiam; ilico benevolè annuit votis meis non tantum, sed & simul in favorem meum investigandi laborem non recusavit: huic igitur nunc publice ago gratias, quem semper veneror, utpote Doctissimum & in sua arte dexterrimum. Quoniam vero Ductus Thoracicus & Chyli Receptaculum sunt unum continuatum vas, ambo hæc describam, secuturus viam, qua humores per hæc vasa feruntur, incipiam a Receptaculo, porrecturus porro ad Ductum Thoracicum.

§. II. Igitur Chyli Receptaculum (saccus lacteus D. van Horne, Cisterna Lumbaris aliis) in Homine est sacculus membrana tenui conflatus, qui fibrosis quibusdam vinculis eam ambientibus constringitur, & hinc diversam, prout hæc magis minusve solvuntur, capacitatem obtinet, fere ut intestinum Colon varium deprehenditur, dum vincula ejus sensim solvuntur; unde justa Receptaculi hujus magnitudo & figura vix determinari possunt. In cadavere primo apparebat unicus, paululum solutis fibrosis nexibus, bini sacculi oblongi; vinculis ulterius distractis, tertius inter hos medius, profundius situs, hinc minor apparens, in conspectum veniebat. Cujus idea ut haberi possit, apposui Fig. 4. 5. 6., quæ successivas hæc mutationes, prout vincula neccentia solvebantur, exhibent. Tandem vinculis hisce omnibus discerptis, videbantur, tres, distincti, magni, oblongi loculi. Inde forsan factum, quod Carolus le Noble apud Bartholinum ⁽¹⁾ hoc receptaculum, *Cellulis divisum intus, & intersectum magnitudine & figura inæqualibus constans* viderit; & Diemerbroek ⁽²⁾ scribit, *in corpore huma-*

B 2

no

(1) lib. I. Cap. 12. (2) lib. I. Cap. 12.

no interdum licet raro, duo vel tria inveniri Chyli Receptacula; & mox se in Receptaculo aliquam diversitatem, in homine, invenisse ut modo unum foret, modo unum media membranula distinctum seu divisum, modo propter geminam protuberantiam duo diversa esse viderentur. Sed & hinc procul dubio merito suo laudandus Cowperus ⁽¹⁾ sacculum chyli ferum, mercurio, per majorem truncum vasorum lacteorum secundi generis injecto, repletum, in appendice ad Bidloun, tanquam unicum sacculum, inæqualis superficiei in situ pingit; illum vero, corpore exemptum, ex tribus constare animadvertit & eleganter expressit primus ⁽²⁾. Cum qua figura, & iis, quæ ad finem hujus dissertationis, vivam rei imaginem exprimentibus, inveniuntur, si conferantur figuræ aliæ, hoc Receptaculum in homine adumbrantes, velut Rudbekius apud Barth. ⁽³⁾ Henningeri ⁽⁴⁾ in Eph. N. C. patet facile, illas minus commendabiles esse. ⁽⁵⁾ Nukkius vero, unam inæqualis figuræ cisternam exhibet.

§. III. Tenuis adeo est membrana hujus receptaculi ambitum formans, ut pelluceat, & hinc, ubi hoc Chylo repletum, a transparente ejus colore, albida appareat; sed & inde fit, ut Receptaculum vacuum & proinde collapsum, difficulter in conspectum veniat; quæ forte ratio est, quod Bartholinus id in homine non animadverterit, nec depinxerit, ejus loco glandulas novas substituens; vide eum de Lacteis thorac. & in Anatomie loco jam citato ⁽⁶⁾

§. IV. Imprimis vero descripti Receptaculi situm exacte indicandum existimo. Sic sese habet (vid. Fig. I.) Ponitur ad dextram corporum superiorum vertebrarum lumborum, hisque immediate incumbit; tum ipsi a dextris accumbit, & pro parte incumbit appendix musculosa dextra diaphragmatis, a sinistris vero illud suprascandit arteriæ aortæ descendens truncus, antè emulgens dextra arteria ab aorta, supra illud tendit ad Renem dextram; supra quam descendit Vena Cava inferior, ibi quoque suas venas emulgentes utrimque emittens: hæc in figura apposita delineari commode non potuit, & facile suppletur. Deinde perfectissime in homine

ejus

(1) Tab. 4. fig. 10. N. (2) Fig. II, A, b, b, (3) lib. 1. Cap. 12. Tab. XVII. Fig. III. q. (4) Cent. IV. app. pag. 120. in fig. litt. B. (5) Adenograph. Fig. XXXII. H. (6) lib. 1, Cap. 12, fig. XVIII.

ejus pars infima reperitur sub vena emulgente sinistra, inter Venæ Cavæ inferioris & aortæ descendentis truncum; quemadmodum optime exprimit Cowperus (1) Estque summa cura adhibenda, ne ille locus inter eximendum intestina lædatur, si enim illæsus manserit, semota nimium molesta intestinorum mole, ipsum Receptaculum, in quovis subjecto, quocunque post mortem tempore, facile demonstratur.

§. V. Circumponuntur Receptaculo glandulæ lumbaræ, quod jam animadvertit Rudbek, loco supra laudato, & figura, minus tamen bene, illustravit; tum pariter sibi in homine visum testatur Clar. van Horne (2) & eadem sunt, quas pro Receptaculo Chyli descripsit Bartholinus. Hæ pulchre in nostro subjecto aderant; sed in figura omissæ sunt, ut reliqua tanto distinctius exhiberi possent; imprimis cum belle inveniantur apud Cowperum (3).

§. VI. Porro huic Receptaculo loculoso inseruntur Venæ lacteæ secundi generis; vide Cowperum (4) & venæ lymphaticæ propemodum omnes inferiorum partium; vid. Nukkius (5) harum nonnullas in annexa figura expressi, prout scilicet immisso per thoracicum ductum in Chyli Receptaculum flatu, tum lacte, sese manifestabant; negato enim mox injecto liquido itinere, propter obstantes, ut suspicor, valvulas, investigare & delineare ulterius non licebat; nec præsentis instituti erat.

§. VII. Descripto Receptaculo, videamus porro Thoracicum Ductum. Ille a superiori Receptaculi parte oritur, estque tantummodo Receptaculum in arctiorem canalem protractum, simili, tenui, membranosa, satis tamen firma, tunica formatum: ideo ubi Chylo repletus; candidus apparet; ubi vero inanis collabitur, ægre, nec nisi ab exercitato, reperitur.

§. VIII. Ab hac origine (sæpe duplici, mox coeunte) flexuoso quodammodo (quandoque insulam formans) mox recto itinere adscendit, in media corporum vertebrarum thoracis sede, medio inter venam sine pari a dextris & aortam descendentem a sinistris loco; ita tamen ut Aorta ipsi maximam partem incumbat. Hic est ille locus, ubi certissime in quocunque cadave-

B 3

re

(1) Fig. 10. N. inter B. a. D. Tab. IV. app. Bid. (2) Microcosm. §. 30. (3) Fig. 10. Tab. IV. Q. Q., R. R., & fig. 11. D. F. (4) loco citato fig. 10. O. & fig. 11. C. (5) Adenographia fig. 32.

re reperiri potest Ductus Thoracicus. Si enim pectoris offe ablato, dextrum Pulmonem eleves, tunc dorsi vertebrae curiose perlustres, invenies Thoracicum Ductum, si prius chylo vel lacte repletus fuerit, ad latus sinistrum azygæ venæ, per tenuem pleuram transparentem. Sed &, quamvis inanis omnino & collapsus sit, levi ibidem loci, inter Azygam & Aortam, vulnuscule pleuræ inflicto, atque illa paululum distracta, certo reperitur. Frustra igitur eum in sinistro latere quæras, quamvis ita videantur velle auctorum plerique, brutorum sine dubio inspectione seducti. Neque ullo modo admitti potest, *venam Azygam ideo non a sinistris sed a dextris præreperere, quia in sinistris eodem itinere, quo vena sine pari collocanda esset (ab inferioribus nempe ad superiores partes secundum dorsi vertebrae) jam defertur Pecqueti ductus, cui azyga si comes daretur plurimum obesset &c.* uti asserit Lancisius in *Epistola* de vena sine pari. ⁽¹⁾

§ IX. Pergit itaque a descripto loco, semper incumbens vertebrae, sub Oesophago, subter arcum Venæ Azygæ; (quæ arcum venosum in dextro latere, uti arteriosum Aorta in sinistro format,) inde supra corpora Vertebrae sinistrorsum inclinat, pergit subter soporalem arteriam sinistram, usque ad medium ultimæ cervicis vertebrae, toto hoc decursu, sæpe insulas majores, minores, vario loco efformans; quod utcumque exprimit Bartholinus ⁽²⁾ & ruditer Henningerus, loco citato, summa vero cura adhibita exhibet nostra tabula.

§ X. Decurrit Ductus in cellulosa quadam substantia, sæpe, ut alibi in corpore, pinguedine infarcta (ut in publicis etiam Doctissimus Amicus Prælector demonstravit) sub pleura membrana; adeoque extra thoracis cavum, æque ac vasa spermatia ureteres &c. hac ratione extra cavitatem abdominis, sub peritonæo decurrere dicuntur.

§ XI. Superest, ut viso ortu & progressu, accurate examinemus finem; id est insertionem, tanto magis, quia obscura admodum ejus apud auctores habetur in homine descriptio & obscurior delineatio, confer Tabulas sæpe citatas, ne ipsa quidem Cowperi excepta. Et quamvis sæpe varia sit natura, describam tamen rem ita, ut non tantum in præsentī, sed & in aliis cadaveribus deprehensa fuit. Scilicet postquam ad mediam

ul-

(1) *Apud morgagni adv. v. pag. 95.* (2) *Anat. Lib. I, Cap. 12, Tab. 18, dd.*

ultimæ cervicis vertebræ sedem sinistrorsum, inclinando adscenderat, ibi arcus forma incurvatus, sinistrorsum, deorsum tendebat, pone venam jugularem internam sinistram.

§ XII. Hucusque omnia accurate in cadavere notari poterant & delineari in fig 1, verum ipsa tandem insertio distincte nondum satis patebat: sed post opus eo perductum reliquimus sero vesperi squallidum cadaver, quod sævam exhalare incipiens mephitim, sepulturam postulabat: attamen Ductus Thoracicus lacte repletus nimis pulchrum erat spectaculum, & nimio labore repertum, quod tenebris & vermibus traderetur; neglectis igitur obstaculis, ductu cum venis, quibus infereretur, e corrupto exempto trunco, & post inflationem, & propria qua probè callet arte a Dexterrimo Prælectore præparato, & sibi servato, exacte patebat mira ejus insertio. Tum enim manifestum erat, illum terminari in venam subclaviam sinistram, a postica parte, sub valvulis venæ jugularis internæ sinistræ: ita tamen ut ambigere possis, an in subclavim, an vero in ipsam jugularem internam desinere dicendus esset. Etenim subclavia sinistra proprie non continuatur in axillarem, ut volunt plerique auctores; ita ut subclavia & axillaris sint unus continuatus truncus, ex quo ut ramus e trunco prodeat jugularis interna; sed potius subclavia & jugularis interna, sunt unus continuatus canalis, ad valvularum locum in binos nomine tantum distinguendos, cui a latere externo, tanquam ramus ad truncum, accedit axillaris. uti fig. 2 & 3 indicant. Si igitur dicenda est cum plerisque vena subclavia axillari continuari recto tramite, & ex hoc trunco oriri jugularis interna terminabitur Thoracicus Ductus in posticam, infimam, sedem jugularis internæ ut in fig. 2. sin vero potius habenda est subclavia cum jugulari pro uno vase, tantum bifariam distinguendo ad valvularum locum, incipiet jugularis interna supra illas valvulas, eritque insertio Ductus Thoracici in subclaviam; conf: eandem Figuram.

§. XIII. Uti vero natura in numero ramorum hujus ductus sæpe ludit, ita quoque in hoc subjecto Ductus Thoracicus e regione sedis infimæ primæ thoracis vertebræ emittebat ramum, ejusdem cum trunco capacitatis, pergentem sinistrorsum sursum paululum, super arteriam vertebralem sinistram, hinc sub ve-

na

na vertebrali sinistra, tum supra venam jugularem externam sinistram, flexuoso parum itinere, donec infereretur sub insertione prioris.

§ XIV. Attendendum autem imprimis existimo ad mirabile callidæ Naturæ sagacitatem, quæ ductum, hic duplici rivulo, inter tot venarum, vertebralis sc. jugularis interna, externa, tum quoque axillaris, concursum terminari voluit.

§. XV. Valvulas in Thoracico Ductu, lacte repletum prementis digiti indicio, repperit Pecquetus, aliique, in brutis; idem nobis in homine fuit tentati experimenti successus; lac enim siphone immissum adscendebat facile, cum vero urgeretur digitis versus inferiora sistebatur, ubique valvulis in nodulosurgentibus. Illas in portione Ductus Thoracici Equini, exsiccatas pulcherrime Demonstrat Cl. Ruischius ⁽¹⁾ Nos quoque in hoc humano ficcato, observamus, variis in locis elegantissimas, semitriculares, geminatas semper, sua parte convexa receptaculum chyli, parte concava venam subclaviam respicientes. Præter has etiam semilunarem, aperturæ ductus thoracici in venam subclaviam appositam, ut cornua ejus venam subclaviam respiciant, admittentem liquidum ex ductu in venam subclaviam, sed regressum ipsi negantem, pingit Louwer ⁽²⁾

§. XVI. Absolvissém totam descriptionem, nisi pauca essent addenda de Venis Lymphaticis, in Ductum Thoracicum insertis. Hæ ex toto Thorace prodeuntes, ingrediuntur ubique hunc ductum; vide demonstrata Louweri ⁽³⁾ & Nukii ⁽⁴⁾ intrant autem quibusdam in locis, tam confertim, & tam mire in gyros flexæ, ut glomeres contortos referant. Patuit hoc eleganter, cum aliquando lac Receptaculo Chyli immissum urgeretur paulo majori vi; tum enim valvulis lymphaticarum retroactis, lac aliquousque hæc lymphatica subintrabat, & conspiciabantur variis in locis, tres quatuorve tales glomeres, convolutarum quasi lymphaticarum venarum. Hi forte sunt *Canales illi flexuosi, ac in varios gyros contorti*, indicati ab Henningero in Eph Nat. Curios. ⁽⁵⁾

C A-

(1) De valvulis Lymph pag. 37, F 5, a a. (2) Tab. 6. fig. 2, b, (3) de corde lib. 5. pag. 225. (4) Adenog. Fig. 41. & pag. 143. in epistolis anat. (4) loco citato D. D. E.

C A P U T III.

Actio Receptaculi & Ductus Chyli.

§. I. **O**peram imprimis adhibui in præcedenti Capite, ut simpliciter accurata Receptaculi, & Ductus Chyli daretur Anatomica descriptio, nullo omnino admissio ratiocinio: sunt enim hercle hæc bina quam distinctissima, neque absque summo artis incrementis detrimento confundenda. Parum tamen juvat pulchre horum fabricam cognovisse, nisi simul actio innotescat. Hæc vero ex data prius fabrica & captis experimentis certis facile elicietur hoc capite.

§. II. In Receptaculum Chyli non modo Venas Lacteas, sed & Lymphaticas partium inferiorum inferi docuit §. v. c. II. Lympham per has a partibus, Chylum per illas ab intestinis, ad Receptaculum ferri, eique infundi, demonstrat valvularum in iis positio, & liquidi per eas motus, postquam ligatura intercipitur, observabilis. Proinde Receptaculum hoc est communis cisterna, accipiens & commiscens maximam Chyli, (excepto qui per absorbentes venas, Oris, Oesophagi, Ventriculi, intestinorum, immediate in venas infunditur) & lymphæ totius corporis partem.

§. III. Quoniam Chylus & Lympha, ex angustioribus canalibus in amplius Receptaculum effusa, amittunt motus celeritatem, & hic quoque magis a vi propellente distant, hinc stagnarent & concreverent ibi loci, tenui Receptaculi membrana vix quicquam ad propulsionem conferente. Sed accedit perpetua vicinorum actio, cui quam maxime exponitur Receptaculum. vid. §. IV. c. II. Etenim appendix musculosa dextra diaphragmatis, quoties homo inspirat, contracta, tumens, a dextris premit Receptaculum, a sinistra & anteriori parte tempore diastoles, toties in hora, ipsi ictum infligit validum aortæ; quæ in mediocri Cane tam fortiter pulsatur, ut robustus homo eam manu retinere nequeat quietam: accedit vis dilatatae arteriæ emulgentis dextræ. Sed notum est, nullum ictum dici posse magnum cum effectu, nisi ratione resistentiæ obstaculi. Obstaculum vero hic maximum est, durum nempe

vertebrarum corpus, nihil cedens, a postica Receptaculi parte. Adeoque Receptaculum alternis vicibus experitur duplicatam vim, agentis appendicis musculosæ dextræ diaphragmatis, aortæ & emulgentis Arteriæ. Cogita igitur Receptaculum ab omni parte fortiter premi, dum interim a lacteis & lymphaticis venis, omni momento, infunduntur novi humores, regredi a valvulis impediti; sequitur humores ex Receptaculo propelli in Thoracicum Ductum.

§. IV. Ille vero, angustus, membranaceus parum contractilis, non sufficeret sursum promovendo Chylo, contra suæ gravitatis vim: atque ideo natura cum non tantum tuto locavit, ut lædi facile non possit, sed & medio inter comprimentes vires loco §. VIII. IX. C. II. Namque aorta in omni cordis contractione cum valide urget contra vertebrae, dum interim a dextris Azyga cedenti resistit, forte etiam in inspirationis actu, pulmo totum pectus implens comprimit venam Azygam, quæ hinc magis resistit ductui, & forsitan parum complicata eundem urget; adde quod in omni deglutitione oesophagus, distentus, ductum premit; sed & carotis interna sinistra utcunque, & vertebralis arteria idem ad superiora præstant officium. Quoniam vero canali flexili pressio, liquidum contentum, cæteris paribus, æque urgetur versus unum atque alterum extremum, ideo provida natura hunc ductum ubique valvulis instruxit, ita factis & positis, ut liquido pressio, facilem dent adscensum, descensum omnino negent.

§. V. Neque tantum excipiendis ex Receptaculo & promovendis humoribus inservit Ductus Thoracicus, sed & per lymphaticam §. XVI. C. II. accipit lympham omnium fere thoracis partium. Unde Thoracicus Ductus non incongrue dici potest Vena Cava Chyli & Lymphæ (uti unicus in medicis Præceptor meus, non sine honorifica præfatione nominandus, Hermannus Boerhaave, in privato suo institutionum medicarum collegio perpulchre demonstrat) omnem enim fere Chylum & omnem Lympham ab inferioribus, uti sanguinem Vena Cava inferior, e minimis ramulis acceptum vehit versus cor; & quemadmodum Vena Cava varios humores receptos intime miscet, ita pariter Ductus Thoracicus crudo Chylo miscet.

scet elaboratam & vi corporis concoctam Lympham.

§. VI. Hæc igitur ob causas, bini hi humores ex Receptaculo per Ductum Thoracicum adscendunt usque ad locum arcuatæ incurvationis ejusdem; quo ubi pervenerunt, sponte & commode dilabuntur in venam subclaviam sinistram, non impediante valvula femilunari vid. §. XVI. C. II. quæ interim accuratissime cavet ne regurgitare possent, nec quicquam sanguinis ex vena subclavia in Ductum Thoracicum fluat.

§. VII. Unde tandem patet, multam Lympham Chylo commixtam per Ductum Thoracicum (sæpe duplici rivulo) infundi in venam subclaviam, idque ibi præcise loci, ubi tot insignes venæ, jugularis interna, externa, vertebralis, axillaris, oppositis directionibus, suum sanguinem corrivant, & lympham e superioribus partibus affundunt, vid. Louw. (1) Quare parva satis Chyli Lymphæ mixti copia, ab oppositis locis velociter confluenti copioso sanguini occurrens, in fluore conservatur, & utcumque mixta abripitur simul in subclaviam, ubi iterum accedit sanguis a venis mammariis, aliisque vicinis allatus: denique affuso copioso per venam subclaviam dextram sanguine, omnes hi humores feruntur in Venam Cavam superiorem, inde, accepto prius a vena sine pari sanguine, dilabuntur in sinum venosum dextrum cordis.

(1) de Corde Cap. 2. ad finem.

F I N I S.

A N N E X A.

I.

Pro varia applicatione medicamentorum varii sequuntur effectus.

I I.

Medicamenti Corpori applicati variat effectus, prout nervi eo loci tendunt.

I I I.

Acidorum in corpus humanum actio tantummodo est inspissatio.

I V.

Medicamentorum vires singulares, in eorum particulis minimis consistunt.

V.

Solum diluens in tota Natura est Aqua.

V I.

Purgantia minuunt resistantiam in vasis intestinorum.

V I I.

Quo Physico-Mathematicis, Chemicis, Botanicis, & Anatomicis magis instructus est Medicus, eo major cæteris paribus habendus.

V I I I.

Medicus artis adminiculis(7) non instructus, etsi consummatissimus practicus, experientiam veram non possidet.

I X.

Descriptio omnium ossium capitis humani exacta nondum habetur apud Auctores.

X.

Ossa orbitam oculi constituentia, sunt plura, quam ab Anatomicis hucusque annotata sunt.

F I N I S.

